

אלו ת"ח (תלמידי חכמים) ור"ל (ריש לקיש) סבר לה כדדרש רבא {שיר השירים ח-י} אני חומה זו כנסת ישראל ושדי כמגדלות אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות

ce sont les Sages?

Et Reich Lakish pense comme le commente Rava : "je suis une muraille et mes seins sont comme les tours"; "je suis une muraille" c'est l'assemblée d'Israel, " mes seins sont comme les tours " ce sont les synagogues et les maisons d'études.

רב נחמן בר רב חסדא רמא כרגא ארבנן א"ל רב נחמן בר יצחק עברת אדאורייתא ואדנביאי ואדכתובי Rav Nah'mane fils de Rav H'isda réclama un impôt aux Sages, Rav Nah'mane fils de Yitzhak lui dit: "tu as transgressé (les paroles de) la Torah, des Prophètes et des Hagiographes

אדאורייתא דכתיב {דברים לג-ג} אף חובב עמים כל קדושיו בידך

la Torah, comme il est écrit : (Devarim ch.33 v.3) "même lorsque tu chéris les nations, que tous ses Saints soient dans Ta main

אמר משה לפני הקב"ה רבוננו של עולם אפילו בשעה שאתה מחבב עמים כל קדושיו יהיו בידך

Moché dit au Saint Béni soit-Il : Maître de l'univers ! Même au moment où Tu chéris les nations (du monde) que ses (ceux du peuple d'Israel) Saints soient entre Tes mains

והם תכו לרגלך תני רב יוסף אלו תלמידי חכמים שמכתתים רגליהם מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה et eux se placent sous Tes pieds": ceux sont les Sages qui traînent leur pieds de région en région pour étudier la Torah

ישא מדברותיך לישא וליתן בדבורותיו של מקום

"il porte Tes paroles": pour dissenter sur Tes paroles

אדנביאי דכתיב {הושע ה-י} גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך ושרים (tu as transgressé) les paroles des Prophètes, comme il est écrit : (Hoshé'a ch.8 v.10) "même placés parmi les peuples, Je les réunirai maintenant, ils souffriront bientôt sous joug du roi et des princes"

אמר עולא פסוק זה בלשון ארמית נאמר

Ou'lla dit: ce verset est exprimé en araméen:

אי תנו כולהו עתה אקבצם

"yitenou" devient "yi=i": si; "tenou*": ils étudier tous, Je les rassemblerai sur l'heure

* "Yitenou" en hébreu signifie ils seront placés, en araméen, "tenou", en araméen, veut dire : ils étudient (la Torah).

ואם מעט מהם יחלו ממשא מלך ושרים

et si c'est un petit nombre, parmi eux (qui étudient) ils seront exemptés* du joug du roi et des princes.

* "Yeh'alou" signifie souffrir en hébreu, et en araméen il prend le sens d' exemptés.

אדכתובי דכתיב {עזרא ז-כד} מנדה בלו והלך לא שליט למרמא עליהם

(tu as transgressé) les Hagiographes comme il est écrit:(E'zra ch.7 v.24) il n'est pas possible de leur imposer "minda", "belo" et "halakh"

ואמר רב יהודה מנדה זו מנת המלך בלו זו כסף גולגלתא והלך זו ארנונא

et Rav Yéhouda dit:

- "minda", est l'impôt dû au roi
- "belo", est la capitation (taxe par tête)
- "halakh", la taxe sur les marchandises

רב פפא רמא כריא חזתא איתמי א"ל רב שישא בריה דרב אידי לרב פפא ודילמא לא מידויל א"ל מישקל שקילנא מנייהו אי מידויל מידויל ואי לא מהדרנא לה ניהלייהו

Rav Pappa réclama de l'argent aux orphelins, pour le creusement d'un nouveau puits, Rav Chicha fils de Rav Idi dit à Rav Pappa: "et si l'on ne trouve pas d'eau (littéralement: si l'on puise) ?" Il lui dit: "je prends (l'argent) si on trouve de l'eau on trouve, sinon je leur rembourse"

אמר רב יהודה הכל לאגלי גפא אפילו מיתמי אבל רבנן לא צריכי נטירותא הכל לכריא פתיא אפי' מרבנן ולא אמרן אלא דלא נפקי באכלוזא אבל נפקי באכלוזא רבנן לאו בני מיפק באכלוזא נינהו:

Rav Yéhouda dit: "(de) tout le monde (on réclame la participation financière à la construction) pour les portes de la ville (littéralement: les portes de le muraille), même des orphelins, mais les Sages n'ont pas besoin de protection; de tous (on réclame la participation financière) pour creuser des puits, même des Sages, et ce dont on a parlé (ce qui est imposé aux Sages) est dit à la condition qu'ils ne sortent pas avec la masse (pour creuser), mais (car) sortir avec la masse n'est pas digne des Sages.

רבי פתח אוצרות בשני בצורת אמר יכנסו בעלי מקרא בעלי משנה בעלי גמרא בעלי הלכה בעלי הגדה אבל עמי הארץ אל יכנסו דחק רבי יונתן בן עמרם ונכנס אמר לו רבי פרנסני אמר לו בני קרית אמר לו לאו שנית א"ל לאו אם כן במה אפרנסך [א"ל] פרנסני ככלב וכעורב פרנסיה

Rabbi (Rabbi Yéhouda le Prince, compilateur de la Michna) ouvrit ses greniers durant les années de famine et disait: qu'**entrent** tous ceux:

- qui étudient la Torah (écrite)
- qui étudient la Michna
- qui étudient la Guemara
- qui étudient la Halakha
- qui étudient les Aggadot (récits qui seront incorporés plus tard dans la Guemara)

mais les ignorants ne peuvent pas entrer.

Rabbi Yonatane fils de A'mram (se déguisa) força l'entrée et lui dit "Rabbi, donnes-moi à manger", il lui dit (Rabbi) : "mon fils, as-tu étudié la Torah (écrite)?" Il lui dit: "non"; "as-tu

étudié la Michna?" il lui dit: "non"; (Rabbi lui dit) "dans ce cas, par quel (*mérite*) te nourrirai-je?"; il lui dit: "nourris-moi comme on nourrit un chien et un corbeau", et il le nourrit.

בחר דנפק יתיב רבי וקא מצטער ואמר אוי לי שנתתי פתי לעם הארץ אמר לפניו ר' שמעון בר רבי שמא יונתן בן עמרם תלמידך הוא שאינו רוצה ליהנות מכבוד תורה מימיו בדקו ואשכח אמר רבי יכנסו הכל

(Rabbi Yonatane) une fois sorti, Rabbi regretta (son acte), (il se dit:) "malheur à moi! j'ai donné mon pain à un ignorant!"; Rabbi Chim'one fils de Rabbi lui dit: "c'était peut-être Rabbi Yonatane fils de A'mram, ton élève, qui n'a jamais voulu profiter de l'honneur de la Torah!" ils enquêtèrent et il se trouva (que c'était bien lui); Rabbi dit (alors): "que tout le monde entre!"

אלו ת"ח (תלמידי חכמים) ור"ל (ריש לקיש) סבר לה כדדרש רבא {שיר השירים ח-י} אני חומה זו כנסת ישראל ושדי כמגדלות אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות

ceux sont les Sages?

Et Reïch Lakish pense comme le commente Rava : "je suis une muraille et ma poitrine est comme les tours"; "je suis une muraille" c'est l'assemblée d'Israel, "ma poitrine est comme les tours" ce sont les synagogues et les maisons d'études.

רב נחמן בר רב חסדא רמא כרגא ארבנן א"ל רב נחמן בר יצחק עברת אדאורייתא ואדנביאי ואדכתובי Rav Nah'mane fils de Rav H'isda imposa un impôt aux les Sages, Rav Nah'mane fils de Yitzhak lui dit: "tu as transgressé (les paroles de) la Torah, des Prophètes et des Hagiographes

אדאורייתא דכתיב {דברים לג-ג} אף חובב עמים כל קדושיו בידך

la Torah, comme il est écrit : (Devarim ch.33 v.3) "même lorsque tu chéri les nations, que tous ses Saints soient dans Ta main

אמר משה לפני הקב"ה רבוננו של עולם אפילו בשעה שאתה מחבב עמים כל קדושיו יהיו בידך

Moché dit au Saint Béni soit-Il : Maître de l'univers ! Même au moment où Tu chéri les nations (du monde) que ses (ceux du peuple d'Israel) Saints soient entre Tes mains

והם תכו לרגלך תני רב יוסף אלו תלמידי חכמים שמכתתים רגליהם מעיר לעיר וממדינה למדינה ללמוד תורה "et eux se placent sous Tes pieds": ceux sont les Sages qui traînent leur pieds de région en région pour étudier la Torah

ישא מדברותיך לישא וליתן בדבורותיו של מקום

"il porte Tes paroles": pour dissenter sur Tes paroles

אדנביאי דכתיב {הושע ח-י} גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם ויחלו מעט ממשא מלך ושרים (tu as transgressé) les paroles des Prophètes, comme il est écrit : (Hoshé'a ch.8 v.10) "même placés parmi les peuples, Je les réunirai maintenant, ils seront un peu soulagé du joug du roi et des ministres

רבי לטעמיה דאמר רבי אין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ
Rabbi a sa (propre) raison, comme le dit Rabbi: le malheur ne s'abat sur le monde que par la
faute des ignorants

כהוא דמי כלילא דשדו אטבריא אתו לקמיה דרבי ואמרו ליה ליתבו רבנן בהדן אמר להו לא
comme (l'histoire de) la couronne, dont on réclama le prix aux (habitants) de Tibérya, ils
vinrent devant Rabbi et lui dirent: "que les Sages s'associent avec nous" il leur dit: "non"
אמרו ליה ערוקינן [א"ל] ערוקו ערקו פלגיהון דליוה פלגא
ils lui dirent: "nous allons fuir (la ville)"; ils leur dit: "fuyez (donc)!"

אתו הנהו פלגא קמי דרבי א"ל ליתבו רבנן בהדן אמר להו לא ערוקינן ערוקו ערקו כולהו פש ההוא כובס שדיוה
אכובס ערק כובס פקע כלילא
l'autre moitié (des habitants, qui eux étaient restés) se sont présentés à Rabbi, il lui dirent:
"que les Sages se joignent à nous (pour le paiement de cet impôt)" il leur répondit : "non", (ils
lui dirent): "nous allons fuir", (il leur répondit): "fuyez"; il ne resta (dans la ville) qu'un
blanchisseur, l'impôt tomba sur lui, il (finit) par fuir, l'impôt fut annulé

א"ר ראינתם שאין פורענות בא לעולם אלא בשביל עמי הארץ:
Rabbi dit: avez vous remarqué que le malheur n'arrive sur le monde que par la faute des
ignorants!

וכמה יהא בעיר ויהא כאנשי העיר וכי':

ורמינהי חמרת והגמלת העוברת ממקום למקום ולנה בתוכה והודחה עמהן הן בסקילה וממונן פלט ואם נשתהו שם
שלשים יום הן בסייף וממונן אבד

et l'on objecte: "le convoi d'ânes et la caravane de chameaux qui transite d'un endroit à l'autre,
qui y a passé la nuit, et a été incitée (les voyageurs du convoi) (il s'agit d'une ville dont les
habitants ont été incités à servir les idoles, les adorateurs sont condamnés à mort par
décapitation par l'épée, tandis que leurs biens sont brûlés) avec eux (les gens de la ville)
seront (condamnés à mort) par strangulation et leurs biens sont sauvés (ils seront donnés aux
héritiers)

s'ils y ont séjourné 30 jours ils sont (condamnés à mort) par décapitation et
leurs biens sont perdus

**On voit ici que pour être considéré comme habitant d'une ville il suffit d'y séjourner 30
jours!!! Alors que la Michna spécifiait 12 mois.*

אמר רבא לא קשיא הא לבני מתא הא ליתובי מתא
Rava dit: ce n'est pas un problème dans un cas il s'agit (d'une loi) réservée aux citoyens de la
ville (il faut être citoyen pour être imposable) dans l'autre il s'agit (d'une loi) réservée à ceux
qui y résident (pour subir la même peine que les habitants de la ville incitée, il suffit d'y avoir
résidé 30 jours.

כדתניא המודר הנאה מאנשי העיר כל שנשתהא שם שנים עשר חדש אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר מיושב
העיר כל שנשתהא שם שלשים יום אסור ליהנות ממנו פחות מכאן מותר ליהנות ממנו

Comme nous l'enseigne une Beraïta: quelqu'un qui se serait interdit (en faisant un vœu) le
profit des

- gens de la ville, il ne pourra pas tirer profit de toute personne ayant résidé 12 mois, il
aura l'autorisation de profiter (de personnes ayant résidé) moins que ceci
- résidents de la ville, il ne pourra pas tirer profit de toute personne ayant résidé 30
jours, il aura l'autorisation de profiter (de personnes ayant résidé) moins que ceci

ולכל מילי מי בעינן י"ב חדש

Requiert-on 12 mois pour tous les sujets ?

והתניא שלשים יום ל**תמחוי** שלשה חדשים לקופה ששה לכסות תשעה לקבורה שנים עשר לפסי העיר
Voilà qu'une Beraïta nous enseigne (après un certain délai de résidence, il lui sera imposé de participer à la collecte en faveur des caisses de la ville)

- Pour la banque alimentaire: 30 jours. (*littéralement; "tamh'ouye" signifie "marmite"*):
- Pour la caisse de charité : 3 mois.
- Pour la caisse de l'habillement (pour vêtir les pauvres): 6 (mois).
- Pour les enterrements 9 (mois).
- Pour les murailles de la ville : 12 (mois).

אמר ר' אסי אמר ר' יוחנן כי תנן נמי מתניתין שנים עשר חדש לפסי העיר תנן:
Rabbi Assi dit au nom de Rabbi Yoh'anane, lorsque la Michna a enseigné le sujet des 12 mois, c'est à propos des murailles qu'elle l'a fait.

וא"ר אסי אמר ר' יוחנן הכל לפסי העיר ואפי' מיתמי אבל רבנן לא דרבנן לא צריכי נטירותא
Et Rabbi Assi dit au nom de Rabbi Yoh'anane: tous (participent à l'impôt) pour les murailles de la ville, même les orphelins, mais pas les Sages, car les Sages n'ont pas besoin de protection.

אמר רב פפא לשורא ולפרשאה ולטרזינא אפילו מיתמי אבל רבנן לא צריכי נטירותא
Rav Pappa dit: pour les murailles, le garde montant à cheval, le garde de l'armurerie, (on impose) même les orphelins, mais les Sages n'ont pas besoin de protection

כללא דמילתא כל מילתא דאית להו הנאה מיניה אפילו מיתמי

La règle générale est que toute chose dont il y un profit à tirer, (on impose) même les orphelins

רבה רמא צדקה איתמי דבי בר מריון א"ל אביי והתני רב שמואל בר יהודה אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים א"ל אנא לאחשובינהו קא עבידנא

Rava imposa (de contribuer à la caisse de charité aux orphelins de la maison de Bar Mériane, Abbayé lui dit: "mais voici que Rav Chmouel fils de Yéhouda enseigne que l'on ne réclame (par voie d'impôts) pas la charité des orphelins!

Il lui répondit : c'est pour leur donner de l'importance, que je l'ai fait.

איפרא הורמיז אימיה דשבור מלכא שדרה ארנקא דדינרי לקמיה דרב יוסף אמרה ליהוי למצוה רבה

Ifra Hourmiz, mère du roi Shavour (roi Perse) envoya à Rav Yossef un sac (rempli) de Dinars (pièces d'or), elle dit: que cela serve à une grande Mitzva

יתיב רב יוסף וקא מעיין בה מאי מצוה רבה א"ל אביי מדתני רב שמואל בר יהודה אין פוסקין צדקה על היתומים אפילו לפדיון שבויים שמע מינה

Rav Yossef s'assit et réfléchit à la question: que veut dire "une grande Mitzva"? Abbayé lui dit puisque Rav Chmouel fils de Yéhouda enseigne que l'on ne réclame pas la Tzedaka à des orphelins, **même** lorsqu'il s'agit de délivrer des prisonniers, de là on comprend: